

je le kombinirana Magerjeva*) in Castairjeva**) metoda, ki ji je pridala Levček mnogo praktičnih predvaj. Na razstavi smo videli, da se dosežejo po tej metodi imenitni uspehi, samo treba je za to mnogo truda, mnogo časa, in kakor smo že zgoraj poudarjali, tudi mnogo denarja.

Lepopisje v ljudski šoli se začenja s poukom v pisanju sploh. Temelj mu pa tvori početni t. j. pripravljalni pouk. In prav zaradi tega je J. Levček metoda vredna priporočila, ker se ozira v prvi vrsti ali skoraj edinole na pripravljalni pouk ter ima v ta namen dovolj praktičnih pripravljalnih vaj, oziroma predvaj v svoji zbirki***).

Da se pa navadi učenec pravih oblik črk, zato jih mora pisati izpočetka kolikor mogoče velike. V ta namen je uvedel J. Levček pri svoji metodi nečrtane zvezke. Izpočetka delajo nečrtani zvezki učitelju in učencu veliko preglavico, a izkušnja pa uči, da so ti zvezki potrebni, ker dobi učenec s tem, da piše velike oblike črk, lahko roko in se navadi pravih potez in zvez. Ko si učenci prisvoje po tej poti različne predvaje ter so v različnih potezah in zvezah popolnoma sigurni, jim postane pisanje posameznih črk v »Početnice« prava igrača. To smo zapazili tudi na razstavi.

Gradivo lepopisnega pouka obsega le malo in veliko abecedo, vendar pa je z ozirom na njega etično in praktično stran jako obširno in zato so opravičeni tudi raznovrstni zvezki in raznovrstne lineature, ki jih zahteva Levček pri svoji metodi.

In ker se poučuje ista tvarina v vseh šolskih letih, se je ozirati pri lepopisju v prvi vrsti na način, kako naj se ta enolična tvarina obravnava v posameznih šolskih letih, da zbuja pri učencu in pri učitelju zanimanje in se doseže končno dovoljen uspeh, in prav zaradi tega so opravičeni Levčekovi raznovrstni zvezki in raznovrstne lineature.

Iz razstavljenih lepopisnih izdelkov je bila paznemu obiskovalcu natančno razvidna nova lepopisna metoda. Pisale so se najprej po raznih predvajah znane in sorodne črke po skupinah. Razdelile so se črke v njih posamezne dele. Nove črke so se primerjale z že znanimi črkami. Označevala se je karakteristika (posebnost) nove črke in končno so se pa vadili otroci novo črko pisati ter jo uporabljati v besedah in stavkih. Poznalo se je tudi iz razstavljenih zvezkov, da so pisali učenci vse vaje po taktu in takoj izpočetka s tinto.

Kakor smo pa že zgoraj poudarjali, se dosežejo z Levčekovo metodo izrtni učni uspehi, a treba je pa za to mnogo časa in mnogo denarja in še več učiteljeve požrtvovalnosti. No, pa slednje smo že vajeni in se nam je zajedla že v meso in kri; druga je pa s časom in denarjem za pisalne potrebnosti. Znana nam je šola, ki na nji porabijo vse telovadne in bržkone še tudi katero drugo uro za lepopisje in še tu prebavijo le z največjo silo predpisano učno pot in snov. Kdor se pa ravna po urniku in porabi samo predpisane ure za lepopisje, temu pa tesna prede in nikakor ne more zmagati v tem času vse snovi Levčekovega podrobnega načrta. In koliko zvezkov, peres in tinte se porabi po tej poti! Znan nam je tovariš, ki je porabil od začetka šolskega leta do Velike noči v prvem razredu za 40 učencev 2000, beri: dva tisoč zvezkov! Kje je dobil denar za zvezke, nam ni znano, vemo pa, da takih žrtev ne zmorejo naše ljudske šole. Pri-

*) Emil Mager: Moderne und neueste Lateinschrift.

**) Michael Klinghammer: Wie verbessere ich meine Handschrift? — Primerjaj tudi: Emanuel Bayr. Das Schreiben der Kinder im ersten Schuljahre ohne Benützung der Hilfslinien.

***) Navodilo za pisanje brez lineature. Sestavil Janez Levček.

znati pa moramo, da je dosegel ta tovariš kar najboljše uspehe v lepopisju. Pri prihodnji reviziji Levčekovega podrobnega učnega načrta bo pač potreba se kolikor toliko ozirati tudi na predpisani učni čas in pa na izdatke za pisalne potrebnosti, sicer bo ta metoda na naših šolah po kmetih neizvedljiva, kar bi bila v resnici velika škoda.

Razstavljeni spisovni izdelki niso bili prava slika učenčevega znanja, ampak le bolj pesek v oči — lajkom. Strokovnjak pa dobro ve, da današnji učenci tudi delajo packe in napake, kakor so jih svoje dni in kakor jih bodo tudi v bodoče. Ena in ista napaka pri desetih in še več učencih napravi čuden vtisk na izkušenega učitelja. Iz razstavljenih spisovnih izdelkov se je hitro spoznalo, da se je hotelo pokazati le nekaj lepega in pravičnega, torej naloge najboljših učencev in učenk, dočim so slabo pisane in slabo izdelane naloge ostale v omari. Pa tudi najlepše in najpravičnejše naloge niso vselej učenčeva last. Znan nam je tovariš, ki nalogo sam sestavi, jo narekuje učencem, jo potem popravi, ter tako pripravljeno in popravljen nalogo učenci potem prepisejo v lepe zvezke, ki jih učitelj potem zopet popravi, oziroma napake podčrta in — klasifikuje. Take spisovne naloge so kot nalašč za — razstavo, seveda za lajka, ne pa za strokovnjaka. Iz tega vzroka se ne navdušujemo za take razstave spisovnih izdelkov.

VIII. Risanje.

Ljubljansko c. kr. učiteljske, ljubljanske deške in dekleške šole, meščanska šola v Krškem, nekatere ljudske šole krškega in litijskega okraja, ljudske šole na Bledu, v Loškem potoku in v Postojni so razstavile tudi risalne izdelke učencev in učenk.

Najpopolnejše so bile, seveda, risbe gojencev in gojenk ljubljanskih učiteljskih, ki na njih poučuje risanje g. profesor Fran Suher. Obiskovalci niso imeli dovolj hvale za te in pa tudi za risbe vseh drugih šol, ki so risale po naravi. Pa tudi učiteljstvu je razstava risalnih izdelkov jako ugajala in marsikdo, ki poprej še pojma ni imel o novi metodi, riše danes v svojem razredu po naravi. Vendar pa vsa risarska razstava ni bila popolna slika risarskih uspehov vobče. Razstavljen so bile namreč samo najboljše risbe najboljših učencev, dočim slabše risbe in slabejši učenci pri tej razstavi niso prišli v poštev. Največ risb je bilo od njih in istih učencev in učenk, in to je bila slaba stran te razstave. Prave metode iz razstavljenih risb ni bilo mogoče spoznati in zato ne smemo kar čez noč začeti z risanjem po naravi. Stvar se mora še preizkušati. Ljubljanske slovenske šole sestavljajo provizoričen podrobni učni načrt za risanje po naravi. Po tem načrtu se bo potem par let risalo, in šele potem se izreče končna sodba o risanju po naravi. To postopanje se nam zdi pravilno. Te opazke le mimogrede. Vobče se moramo o risarski razstavi izraziti prav pohvalno in občudujemo marljivost, navdušenje in vztrajnost učiteljstva in učencev.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Občni zbor »Učit. konvikta« se je vršil dne 28. t. m. v »Narodnem domu« ob obilni udeležbi. Sklenilo se je uvesti efektno lotrijo. Natančnejše poročilo pride.

Občni zbor »Deželnega učiteljskega društva« je bil dne 28. t. m. v Narodnem domu. Udeležba je bila naravnost imponantna. Bili so sprejeti važna resolucija in ne kateri predlogi. Daljše poročilo priobčimo.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj ima v četrtek, dne 4. januarja 1906., ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli letni občni zbor z naslednim dnevnim redom: 1. Letno poročilo. 2. Volitev odbora. 3. Volitev pregledovalcev računov. 4. Poročilo zastopnika v okr. šol. svetu. 5. Nasveti. K prav obilni udeležbi vabi J. Kopic, predsednik.

„Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj“ ima glavno zborovanje v soboto, dne 6. januarja 1906 ob pol 12 uri dopoldne (pred zborovanjem pevska vaja) v okoliški deški šoli v Celju po nastopem vzporedno: 1.) Zapisnik. 2.) Društvene zadeve in nasveti. 3.) Misli o novem šolskem in učnem redu. (Proizvaja tov. L. Šah — Teharje.) 4.) Volitev novega odbora za l. 1906. 5.) Določitev časnikov in knjig za l. 1906. 6.) Iz šolske prakse.

NB. Pri točki 2) se podaja tudi poročila funkcionarjev za društveno leto 1905.

K prav obilni udeležbi vljudno vabi v imenu odbora
Armin Gradišnik
t. č. predsednik.

Ormoško učiteljsko društvo je 7. t. m. zborovalo v Ormožu ob povoljnem številu udov, vkljub temu, da so 3 šole popolnoma štrajkale. Gospod J. Košar, nadučitelj pri Veliki Nedelji, ki je malokdaj pri zborovanjih manjkal, je hudo obolel na obeh; g. predsednik A. Porekar, se ga je v svojem pozdravu spominjal, želeč mu skorajšnje ozdravljenje. O letošnji deželni konferenci v Gradcu je poročal g. E. Slanc, o »Lehrerbundovem« zborovanju pa g. R. Košar, ki je svoje poročilo z navdušujočimi besedami sklenil, spodbujajoč nas v domačem učiteljskem društvu k edinosti in marljivosti v korist šole, učiteljstva in naroda. Gospod I. Zolnir i. dr. so še pripomnili, da bi nekaterim bilo želeli malo več stanovskega čuta, ter večkrat pohiteli v našo sredino. Kateri pa še izven kroga stoje, tisti pa naj vstopijo. Kajti to je naravnost brezobzirno in nevhvaležno gledati le oddaleč, kako nekateri delajo večkrat z izpostavljanjem samega sebe, medtem ko se drugi vedejo, kakor bi jim tudi na stanovskih pridobitvah ne bilo nič.

Pretrsovale so se tudi nekatere točke novega šolskega in učnega reda, ter sklenilo odposlati tozadevne želje in nasvete odboru, ki je prevzel nalogo izdelati za deželni šolski svet spomenico, ki se tiče izpeljalnih naredb k novemu šolskemu in učnemu redu. Na novo je k društvu pristopila gđc. Melita Presker, učiteljica pri Veliki Nedelji. Prihodnje zborovanje in občni zbor je v četrtek 1. februarja 1906 v Ormožu.

Ljutomersko učiteljsko društvo je zborovalo v četrtek dne 7. decembra t. l. v Ljutomeru. Udeležba bi smela biti mnogo boljša; več zanimanja za šolo in učiteljske interese nam je treba. Gosp. predsednik pozdravi zborovalce ter čestita tovarišicam gospodič. Cvahte, Jandl, Kocuvan in Gorjak ter tovarišu g. Dostalu, kateri so srečno izvršili drugi izpit.

Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri. Potem poroča g. ravnatelj Robič o svojem delovanju kot zastopnik učiteljstva v okrajnem šol. svetu. Iz njegovega poročila je razvidno, da se je potezal vedno za napredek narodnega šolstva in za koristi učiteljstva. Prosil je pri tej priliki, naj se ga natančno obvešča o razmerah, ako se dela pri dovoljenju kvinkvenij komu kaka ovira in ako je kdo v disciplinarni preiskavi, da mu je potem mogoče zastopati interese dotičnika. Podal je tudi navodila, kako postopati, da se bodo zamude točneje obravnavale ter se tako šolski obisk izboljšal. G. predsednik se za temeljito poročilo kakor za odločen nastop v okrajnem šol. svetu g. poročevalcu v imenu vseh srčno zahvali. Za natančno in zanimivo poročilo tovariša g. Dostala o letošnji skupščini »Zaveze« v Pulju se predsednik v imenu navzočih prav toplo zahvali. Iz poročila je razvidno, da samo naš okraj dolguje »Popotniku« 150 K. Posebno častno to ravno nil!

Izmed predlogov je omeniti tega, da se naj obrneje tovariši-vrtnarji v zadevi šol. vrtov do tovariša Požegarja, ki bo imel v Gradcu o tem poročati, ter da se postavi na dnevni red prihodnjega zborovanja razgovor o novem učnem redu.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico je zborovalo dne 7. decembra 1905 v šoli leitersberg-krčevinski. Zbralo se je lepo število članov. Pokazali smo, da nam ni le za delo v šoli, temveč hočemo se tudi za stanovsko čast potegniti, se okrepiti za trudapolno delo, ki nas čaka tudi izven pouka. Navzoči so pa bili le tisti, ki jih vidimo vselej. Kje pa so ostali? Število zborovalcev bi bilo lahko višje, da bi nekateri opustili svojo mlačnost do stanovskih zadev, kar se posebno tiče gospodičen učiteljic. Upamo, da vidimo pri prihodnjem zborovanju marsikoga, ki smo ga pogrešali vse leto! Naj bodo te opominjevalne besede zadnje! Tovariši, tovarišice, opustite svojo mlačnost in komoditeto! Snidimo se pri prihodnjem zborovanju polnoštevilno v radost nam, a še v večje veselje našemu vrlému predsedniku Avg. Požegarju.

Gospod predsednik pozdravi v iskrenih besedah navzoče tovariše, tovarišice, novega člana g. Mencina iz Št. Petra niže Maribora ter gosta gđc. Osano iz Zatičke vasi. Nato se spomni umrlih slovečih tovarišev g. nadučitelja Ernesta Tribnika v Sp. Polskavi in g. nadučitelja Moharja v Št. Lenartu. Bila sta imenitna pedagoga ter priljubljena tovariša. Ohranimo ju v vednem spominu!

Po prečitaniu in overjenju zadnjega zapisnika se je pripomnilo, da je slavna mariborska čitalnica že postavila spomenik rajnemu tovarišu Francu Brezniku kot svojemu članu, za kar se ji na tem mestu izreka hvala. Delegat tovariš Pestevšek ml. je poročal o »Zavezinem« zborovanju ter posebno omenil točko o blagajnikovem poročilu. Ne v tem, da se naročajo stanovski listi, ampak v tem, da se ti pravočasno plačajo, leži stanovska zavest. Bolje je jih ne naročati. Ker je »Popotnikovo« gmotno stanje res žalostno, »Zaveza« pa nima nikakega fonda, še manj pa kekega dobrotnika, ki bi ji mašil blagajnice, je apeloval na tovariše, da se do novega leta kolikor jim je mogoče odzovejo svoji dolžnosti. Govorilo se je potem o šolskih vrtih ter se enoglasno sprejel predlog g. Mejovška: Delo v šolskem vrtu je prosto, nobeden učitelj ne more biti v to primoran, ampak to ostane privatna stvar dotičnika.

Končno je izprožil tovariš g. Čonč misel, naj se pri prihodnjem zborovanju sestavi komité, ki bi se bavil z mislijo, naj se vsa deželna avstrijska učiteljska društva združijo. Le na ta način, ako smo v Avstriji vsi združeni, zadobimo moč in šele potem nam zna zacvesti tudi nova doba. Zgledov za to je dovolj.

Upamo, da bomo pri prihodnjem zborovanju v začetku meseca prosinca mogli marsikateremu redkemu obiskovalcu naših zborovanj stisniti roko!

Književnost in umetnost.

Anton Medved: Poezije. Cena 3:80 K, v elegantni vezavi 5 K, po pošti 30 h več. Str. 262. — O tej lepi pesniški zbirki priobčimo daljšo oceno.

V srca globini. Povest. Spisal Ivo Trošt. — Omenili smo že, da je priobčena v 30. knjigi »Knjižnice za mladino« Troštova daljša povest »V srca globini«. — Ta povest se vredno pridružuje ostalim mnogobrojnim Troštovim mladinskim spisom, ki so splošno priljubljeni med slovensko mladino. »V srca globini« je visoka pesem rodoljublja, ki bo na mlada srca učinkovala z elementarno silo. V našem mladinskem slovstvu zavzema ta povest po svoji tendenci, po svoji tehniki in po lepem jeziku odlično mesto. Zeleti je le, da se lepa knjiga z zlato vsebino čim bolj raširi med našim mladim svetom, ki bo črpal iz nje mnogo klenega zrnja!

Popotnik. Letnik XXVI. Štev. 12. — V zaključnem zvezku XXVI. letnika prinaša »Popotnik« na prvem mestu razpravo »Kako je nastal novi šolski in učni red,« ki jo je po češkem izvorniku priredil Dragotin Svoboda. — Dr. J. Bezjak prijavlja konec svojih »Pedagoško didaktičkih drobtinic.« — Tovariš Fr. Kocbek in M. J. Nerat nadaljujeta s poročilom »S I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Novimberku l. 1904.« Poročilo še ni končano, ampak se nadaljuje pri-